

Na grząskim gruncie

Silne zachwaszczenie plantacji ogranicza przyrosty młodych sadzonek

TEKST I ZDJĘCIA **MAGDALENA MŁUDZIK**

WIERZBA ENERGETYCZNA STWARZA SZANSĘ WYKORZYSTANIA GRUNTÓW, NA KTÓRYCH ZAWODZĄ TRADYCYJNE UPRAWY.

Niska opłacalność produkcji zbożowej, wynikająca ze specyfikacji gruntów, była do niedawna problemem Andrzeja Matysiaka – prezesa zarządu Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej „Przyszłość” w Boglewicach. Prowadzi gospodarstwo o areale 100 ha, z czego 30 ha przeznaczone jest pod sady jabłoniowy oraz wiśniowy.

– Dotychczas na 70 hektarach uprawialiśmy zboża, które często się nie udawały. To są ciężkie gleby gliniaste, zlewne, klasy od III do VI, mozaikowate. Woda gruntuwa jest dosyć wysoko. W latach suchych zboża plonowały bardzo dobrze, ale w mokrych pola są nieprzejezdne, tworzą się zastoiska. Gdybyśmy posiali zboża w ubiegłym roku, przy tak mokrych zni-

wach nie zebralibyśmy nawet 1 ha – relacjonuje Andrzej Matysiak.

Niepewność uzyskania dochodu z tradycyjnych upraw skłoniła prezesa do zmiany profilu gospodarstwa. Na przełomie kwietnia i maja 2011 r., we współpracy z Vattenfall Heat Poland (aktualnie PGNiG Termika), na 70 ha założono kontraktowaną plantację wierzby energetycznej.

PROWADZENIE PLANTACJI

Na podstawie zdobytego dotychczas doświadczenia, kierownik gospodarstwa wskazał na dwa kluczowe elementy decydujące o powodzeniu uprawy – dostatecz-

ne uwilgotnienie gleby podczas sadzenia oraz właściwe odchwaszczanie.

– Ważne, aby w czasie sadzenia gleba nie była przesuszona – podkreśla Matysiak. – My sadziliśmy w odpowiednio uwilgotnionej ziemi i wszystko wskazuje na to, że sadzonki przyjęły się dobrze. Przy odpowiednich zabiegach agrotechnicznych będziemy mogli osiągnąć wysoki plon – mówi.

Po posadzeniu zabiegi ograniczają się praktycznie do ochrony plantacji przed zachwaszczeniem. Młode sadzonki wierzby rosną stosunkowo wolno. Dodatkowo rozwojowi chwastów sprzyja szeroka rozstawa rzędów. W warunkach silnej presji z ich strony, sadzonki muszą konkurować o światło i składniki pokarmowe, co negatywnie wpływa na ich przyrosty.

– Wierzbę trzeba zabezpieczać przed chwastami od razu po posadzeniu, dobierając właściwy herbicyd do warunków glebowych. Wypracowaliśmy odpowiednią technologię metodą prób i błędów, dlatego nasze plantacje są zróżnicowane, niektóre lepsze, inne trochę gorsze. Gdybym teraz zakładał następną plantację, poradziłbym sobie dużo mniejszym nakładem pracy i dużo mniejszymi kosztami – stwierdza prezes. – Najważniejsze jest zastosowanie odpowiednich herbicydów we właściwym czasie. Ochronę zawsze trzeba dobierać indywidualnie do każdej plantacji – podkreśla.

Specjaliści z PGNiG Termika, zajmujący się kontraktowaniem plantacji i doradztwem agrotechnicznym, wskazują, że dobre rezultaty przynosi łączenie chemicznych i mechanicznych zabiegów ochrony.

Intensywne odchwaszczanie plantacji wierzby należy prowadzić w pierwszym roku po posadzeniu oraz przez kilka miesięcy po wykonaniu cięcia pielęgnacyjnego, pobudzającego wierzbę do krzewienia. Od momentu, w którym pędy

przekroczą 1,5 m wysokości, najczęściej na tyle skutecznie zacieniają glebę, że dalsze zabiegi odchwaszczania nie są już konieczne.

Plantacja wierzby w Boglewicach nie była chroniona przed chorobami grzybowymi ani szkodnikami, ponieważ nie było silnej presji z ich strony.

Nawożenie uprawy zawsze należy dostosować do zasobności gleby w składniki pokarmowe. – Plantacje były założone na stanowiskach po zbożach, wysoko nawożonych NPK, dlatego nawożenie w pierwszym roku nie było konieczne, co potwierdziły badania zasobności gleby – mówi prezes Matysiak. Plantacja została zasilona nawozem mikrobiologicznym, zawierającym bakterie glebowe, oraz wieloskładnikowym nawozem dolistnym.

– Na początku sezonu, po cięciu pielęgnacyjnym, oprócz nawozu mikrobiologicznego i dolistnego planujemy też dostarczyć mineralne NPK. Myślimy o wykorzystaniu osadów pościekowych – dodaje.

PERSPEKTYWY FINANSOWE

Założenie plantacji wierzby kontraktowanej przez PGNiG Termika nie wymaga własnego wkładu finansowego. Sadzenie, cięcie pielęgnacyjne oraz zbiór przeprowadza spółka przy wykorzystaniu własnych maszyn. Natomiast do rolnika należy wykonanie zabiegów pielęgnacyjnych. Nie obędzie się więc bez zaplecza maszynowego – ciągnika, rozsiewacza do nawozów i opryskiwacza polowego.

Umowa zawierana z PGNiG Termika, oprócz zapłaty za wykonywany co 3 lata zbiór, obejmuje również płatność zabezpieczającą nakłady ponoszone przez rolnika na ochronę i nawożenie uprawy. Pieniądze wypłacane są w dwóch ratach: w pierwszym i w drugim roku od założenia plantacji.

– Założenie było takie, że jeśli rolnik jest usprzętowany, a ziemia jest w kulturze rolnej, to ta płatność w zupełności powinna wystarczyć na zwrot kosztów związanych z pielęgnacją – mówi Marek Szałański z PGNiG Termika.

Jakiego przychodu można się spodziewać z uprawy? W trzyletnim cyklu zbioru, przy założeniu 60 t plonu świeżej masy z hektara – ok. 10 tys. zł/ha, czyli ok. 3,3 tys. zł/ha/rok, bez uwzględniania jednolitej płatności obszarowej. ▶

Andrzej Matysiak: – Jeśli praktyka potwierdzi założenia prezentowane przez PGNiG Termika, przeznaczę pod nową plantację kolejne 40 ha.

PGNiG TERMIKA pewnym odbiorcą biomasy

PGNiG TERMIKA pomoże:

- zmniejszyć koszty założenia plantacji
- pozyskać najlepsze sadzonki
- zasadzić je przy pomocy odpowiedniego sprzętu
- fachowo poprowadzić plantację
- zebrać uprawę z pola

PGNiG TERMIKA gwarantuje:

- wieloletni kontrakt
- dobrą cenę, indeksowaną inflacyjnie
- odbiór zbioru przez cały czas trwania kontraktu

www.termika.pgnig.pl/biomasa

Uprawa wierzby energetycznej nie pla-
suje się więc w czołówce najbardziej do-
chodowych upraw rolniczych. Gwarantu-
je jednak stały i pewny dochód (indekso-
wany do inflacji) przez cały okres trwania
kontraktu – tj. minimum 16 lat, z możli-
wością przedłużenia.

– Czy rezygnacja z uprawy zbóż na
rzecz wierzby energetycznej była dobrą
decyzją, będę mógł powiedzieć dopiero
za trzy lata, po pierwszym zbiorze. Jeśli
praktyka potwierdzi założenia prezento-
wane przez PGNiG Termika, przeznaczę
pod nową plantację kolejne 40 ha – pro-
gnozuje prezes Matysiak.

Plantacja wierzby energetycznej gwarantuje stały i pewny dochód oraz stwarza szansę wykorzystania gruntów, na których zawodzą tradycyjne uprawy

**Marek Szalański (PGNiG
Termika) prezentuje
jednoroczny przyrost wierzby
energetycznej**

Podstawowe dane agrotechniczne

ZABIEGI JESIENNE – PRZYGOTOWANIE GRUNTU

Badanie gleby pod kątem jej przydatności do uprawy oraz określenia pH i zasobności w składniki mineralne.

W celu oczyszczenia stanowiska z chwastów zalecane jest wykonanie oprysku herbicydem totalnym na bazie glifosatu, wsparte zabiegiem mechanicznym, np. przy użyciu brony talerzowej.

Gleby o pH < 5,5 wymagają wapnowania, aby uregulować odczyn.

W przypadku gleb mniej zasobnych konieczne jest dostarczenie P i K. Rekomendowane dawki, w zależności od wyników badań gleby, to 10-20 kg/ha P₂O₅ oraz 20-40 kg/ha K₂O.

Przed zimą należy wykonać orkę na głębokość 35-40 cm.

ZABIEGI WIOSENNE W PIERWSZYM ROKU

Uprawy agregatem uprawowym: bronowanie przedsięwne z wałowaniem lub włókowaniem.

Można w tym okresie dostarczyć P i K, o ile nie zrobiono tego jesienią.

Jeśli na polu występują kamienie, należy je usunąć.

Sadzenie wierzby powinno zostać wykonane najpóźniej do końca maja.

Między kwietniem a czerwcem należy dostarczyć dawkę startową N: 20-30 kg/ha.

Od sadzenia do końca okresu wegetacji plantację trzeba zabezpieczać przed chwastami. Miedzyrzędzia można opryskiwać herbicydem totalnym. Zabiegi chemiczne warto wesprzeć mechanicznymi, np. pielnikiem aktywnym lub kultywatorem.

ZBIÓR PIELĘGNACYJNY PO PIERWSZYM ROKU

Między grudniem a marcem, najkorzystniej możliwie późno – na kilka tygodni przed rozpoczęciem wegetacji – należy wykonać zbiór pielęgnacyjny, czyli ścięcie rozkrzewiające. Pędy ścina się na wysokość ok. 10 cm nad gruntem, przy użyciu kosiarki dyskowej lub wykaszarki. Niezalecane jest stosowanie kosiarek listwowych, które mogą naruszać karpy lub nadszarpywać kłaczce.

PROWADZENIE PLANTACJI W KOLEJNYCH LATACH

Po zbiorze pielęgnacyjnym, przed rozpoczęciem wegetacji kłaczki wierzby, należy opryskać plantację herbicydem selektywnym.

Między marcem a kwietniem – nawożenie NPK (80-100 kg/ha lub więcej N, 30 kg/ha P₂O₅ oraz 100 kg/ha K₂O).

Przez cały okres wegetacji: kontrola wzrostu chwastów, presji szkodników i chorób grzybowych oraz ew. zabiegi ochrony.

W czwartym roku od założenia plantacji, a następnie co trzy lata, w okresie spoczynku zimowego, zbiór mechaniczny przy użyciu sieczkarni.